

ZABIJÁK

Jonathan Kellerman

ZABIJÁK

Jonathan Kellerman

2014

Copyright © 2014 by Jonathan Kellerman
Translation © 2014 by Zuzana Pernicová
Cover design © 2014 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být elektronicky šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu KILLER
přeložila Zuzana Pernicová
Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazyková redaktorka: Hana Pernicová
Korektura: Hana Pušová
Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Jiří Ryška
Obálka: Radek Urbiš
Vydání druhé, v elektronické verzi první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v říjnu 2014

ISBN 978-80-7498-034-3

Zvláštní poděkování Vicki Greeneové

1

„Nezastřelím vás, doktore Delaware. I když bych měla.“

Jak na něco takového správně zareagovat?

„Jé, díky, vážím si vaší ohleduplnosti.“

„Doufám, že si to nerozmyslíte.“

„Hmm. To zní, jako byste... byla ve vražedné náladě.“

Když si nejste jisti, neříkejte nic. Já jsem při své práci na pochybách dnes a denně, ale je to rada, která se občas hodí každému.

Přehodil jsem si nohu přes nohu, abych působil ležérně, a dál jsem na tu osobu, která mi právě pohrozila smrtí, upíral pohled. Oplácela mi ho naprosto nevzrušeně. V bezvýrazných hnědých očích jí neprokmitl ani náznak výčitek svědomí. Právě naopak – čišela z nich mrazivá spokojenost.

Takovou strašidelnou, mrtvolnou sebejistotu jsem zvyklý vídat u psychopatů zamčených ve věznicích s nejvyšší ostrá-

hou. Ale žena naproti mně měla naprosto čistý trestní rejstřík.

Neprojevovaly se u ní žádné varovné příznaky. Netrpěla bludy ani imperativními halucinacemi, nevykazovala bizarní chování ani prudké změny nálad, jak tomu bývá u lidí, kteří mají hodně porouchané vedení. Nesálal z ní nadbytek testosteronu, který vede k násilnickým sklonům.

O testosteronu u ní sotva mohla být řeč.

Jmenovala se Constance Sykesová a nechávala se oslovovat Connie. Bylo jí čtyřiačtyřicet, byla střední postavy, měla prošedivělé blond vlasy, pohlednou hranatou tvář, příjemný hlas a dokonalé držení těla. Ve škole bývala premiantka, pořád samé jedničky, studium s vyznamenáním, bakalářský titul z chemie, pak doktorát na prestižní lékařské fakultě, stáže ve špičkových zdravotnických zařízeních a atestace z patologie.

Momentálně ve Valley vlastnila a provozovala malou soukromou laboratoř, specializovanou na testy na pohlavně přenosné choroby a neobvyklé infekce, vozila se lexusem a bydlela v domě, který byl pro jednoho člověka značně předimenzovaný. Většina lidí by ji označila za bohatou; ona sama se popsala jako „dobře zajištěná“.

Kdykoli jsem ji viděl, dnešní ráno nevyjímaje, byla hezky upravená a měla na sobě nevtíravě módní oblečení. Nosila šperky, ale zažil jsem, že si po chvíli náramek, brož a náušnice sundala a dívala se na ně jako na podivnosti, které právě vyplavilo moře. Pak si je zase nasadila a mračila se přitom, jako by jí péče o vzhled lezla na nervy, ale patřila k povinností, před kterými neuhýbá.

Byla to poněkud problematická osobnost, ale toho, co přišlo, bych se ani v nejmenším nenadál.

Connie Sykesová sama sebe označovala za samotářku a zřejmě jí naprosto vyhovovalo, že od chvíle, kdy odešla z domova studovat na univerzitu, s nikým nežije. Suše mě informovala, že se o sebe umí postarat přímo expertně a že nikdy nepotřebovala a nechtěla, aby jí do života vstoupil někdo další, a ani si to neuměla představit

Dokud se neobjevilo „to děcko“.

Nepočala ho ani neporodila, ale *chtěla* ho, měla pocit, že si ho *zaslouží*, a neváhala investovat značné úsilí a finanční prostředky, aby ho *získala*.

Její snaha byla od počátku odsouzena k nezdaru, i kdyby mě nebylo. Jenže právě já jsem dostal zapláceno za vypracování odborného posudku k jejímu případu a Connie se zrovna dozvěděla, že neuspěla, a potřebovala na někoho svalit vinu, protože nebyla zvyklá prohrávat.

Sice zbytečně roztočila kolotoč bolesti, ale bylo mi jí svým způsobem líto. Můj nejlepší kamarád, homosexuální detektiv z oddělení vražd, popisuje psychology jako skalní pozitivisty. („*Zapomeň na doktora Ne. Ty jsi doktor Ano-žádný-problém.*“) Samozřejmě má pravdu. Kdyby si terapeuti libovali v odříkání a zákazech, dali by se na kněžskou dráhu nebo by kandidovali v politice.

Říkal jsem si, že jestli mi Connie Sykesová zavolá, budu se snažit, abych jí byl oporou a uhladil ostré hrany.

Nezavolala. Prostě se mi objevila za dveřmi. Měl jsem zrovna volnou chvíli, a tak jsem ji zavedl do své pracovny.

Vešla dovnitř a usadila se na omšelém gauči potaženém kůží stejně jako poprvé – na samém krajíčku, záda rovná

jako pravítko. Sundala si brýle, uložila je do pevného koženého pouzdra a to schovala do kvalitní italské kabelky. Usmála se na mě.

„Dobré ráno,“ pozdravil jsem ji.

„Je ještě ráno?“ opáčila.

Pak se jí úsměv z tváře vytratil, odkašlala si, jako by se chystala pronést předem nacvičený projev, a oznámila mi, že mě nezastřelí. I když by měla.

Přešel jsem to mlčením a snažil se působit jaksepatří klidně, zatímco naše pohledy spolu tančily tango.

Connie Sykesová uhnula očima jako první, urovnala si černé gabardénové kalhoty a pohládila kabelku z kůže v barvě whisky. Poklepala na ni, přejela prstem vybouleninu, nasadila široký úsměv a vyčkávala.

Komička, která čeká, jestli publikum pochopilo narážku.

Naznačovala, že si přinesla zbraň.

Dál objížděla prstem bouli na kabelce a ve mně zatrnulo, útroby se mi stáhly a nejspíš mi úlek probleskl i ve tváři.

Connie Sykesová se zasmála. Pak vstala, vyšla z pracovny a kráčela chodbou pryč.

Vždycky pacienty vyprovázím až k domovním dveřím. Tuhle ženu jsem nechal, ať si najde cestu sama. Zamkl jsem dveře pracovny a tiskl ucho k dubovému dřevu, dokud jsem neuslyšel, jak vstupní dveře klaply.

Ještě nějakou dobu jsem zůstal v pracovně. Panák whisky Chivas mi nepomohl, ale tok času a veletok racionálního zdůvodňování ano, a tak jsem nakonec sám sebe přesvědčil, že Connie jenom potřebovala upustit páru. Vzhledem k tomu, jak dlouho už pro soud pracuju, je s podivem, že se mi něco podobného nestalo už dávno.

Během následujících deseti dnů se mi neozvala, nezahlédl jsem ji potloukat se kolem domu ani jsem neobdržel žádné nenávistné anonymní dopisy či podivné telefonické vzkazy, a tak jsem si řekl, že bych měl na celou záležitost zapomenout.

Nezapomněl jsem ovšem na právní bitvu, která ke mně Connii Sykesovou přivedla. A i když jsem doufal, že mě časem vytěsní z mysli jako hořkou vzpomínku, obával jsem se, že hněv a zármutek z ní hned tak nevyprchají.

Pokud vůbec někdy.

2

Na začátku rozvodového řízení vyrazí někteří lidé do útoku jako býk do arény, dychtiví roznést protivníka na kopytech. Jiní předstírají dobré úmysly a odsunou útok na později. Malá část lidí si uchová slušnost, ale obvykle se rozpoutá gerilová válka.

Soupeři, kteří mají děti, se na ně často vášnivě upnou. A to včetně těch, kterým na rodičovství moc nezáleží – zničehonic lžou a dušují se, že ano. Přiznat, že jsou vám děti ukradené – veřejně se svěřit s tím, že už roky sníte o tom, že se na celý slavný rodinný život vykašlete –, by totiž znamenalo porušit řadu společenských norem.

Nejlhostejnější rodiče často bojují nejtvrději, protože jim záleží pouze na vítězství.

Při opravdu ošklivých rozvodech se z dětí stávají ruční granáty. Padají obvinění ze zanedbávání, týrání a zneužívání, většinou smyšlená. Jenže když jde o děti, musí se prověřit všechno. Právě v takových případech hledají soudy moudrost u lidí, jako jsem já.

Můj profesní život má ovšem ještě jednu stránku – pracuji s poručíkem Milem Sturgisem na řešení obzvláště ošklivých vražd.

To bývá většinou snazší.

Když jsem odešel ze Západní dětské kliniky a otevřel si soukromou praxi, vyhýbal jsem se případům, kde šlo o svěření dítěte do péče, a dokonce jsem odmítal klienty, u kterých třeba jen vzdáleně hrozilo, že se zapletou do právních tahanic, a posílal jsem je jinam. Věděl jsem, že práce pro soud je lukrativní, ale měl jsem své vlastní až dost a znalí kolegové popisovali celý ten systém jako nevypočitatelný binec spíchnutý bandou pitomců a sadistů.

Prý že jde o zájmy dítěte, to tak.

Já si na svou práci nemohl stěžovat, většinou ke mně milí lidé vodili v podstatě milá děcka s potížemi, které byly řešitelné v krátkodobém horizontu. Takové ty případy, u nichž si člověk může připadat jako hrdina – komu by se to nelíbilo?

Jenže pak se z jednoho dítěte, které ke mně už nějakou dobu docházelo, znenadání stal soudní případ. Čtyřletou Amy vychovávala svobodná matka a počínala si dobře, jen si ke mně chodila pro rady ohledně kázně a rozvíjení Amyiných schopností. Tichá holčička vděčila za svoje zrození vztahu na jednu noc a svého otce v životě neviděla – byl to washingtonský policista, kterého vyhodili za braní úplatků a podezírali z ledačeho ještě horšího.

Zmíněný otec se v Amyině životě vůbec nevyskytoval a nikdy na dítě nezaplatil ani cent. Amyina matka si sice za-

žádala o alimenty, ale netlačila na pilu, protože s penězi vycházela a současný stav jí vyhovoval.

Pak jednoho večera zazvonil zvonek a otec stál za dveřmi. Pokusil se ji obejmout a dát jí pusu a pak jí se samolibým úšklebkem strčil pod nos žádost o střídavou péči. Nedávno se rozvedl a zamítli mu styky s dalšími dvěma dětmi. Po vyhazovu od policie pracoval jen nárazově a dospěl k závěru, že „je načase začít se dceři věnovat. Vždyť se mi dokonce trochu podobá.“

Možná byste čekali, že nebude mít sebemenší šanci proboxovat se Amy do života. Jenže to neznáte ty pitomce a sadisty.

„Tatínek“ si najal agresivního právníka a ten sehnal psycholožku, jejíž užvaněná zpráva důrazně doporučovala střídavou péči půl na půl, kvůli níž by musela Amy týden co týden letecky pendlovat mezi Los Angeles a Spokane. To vše pochopitelně mělo být „z psychosociálního hlediska v nejlepším zájmu dítěte“.

Autorka toho brilantního opusu, žena jménem Joan Mortová, se s Amy ani její matkou v životě neviděla a vycházela jen „z dobře zdokumentovaných výzkumných údajů potvrzujících škodlivé účinky absence otce, a to zejména u prepubertálních dívek“.

Amyina matka musela už tak šetřit, aby dceři zaplatila terapii, a tak jsem případ vzal zadarmo a sepsal vlastní posudek. Soudce patřil k lidem, kteří opravdu čtou, co jim přistane na stole, a vyžádal si schůzku s právními zástupci a experty obou zúčastněných stran.

Setkal jsem se s doktorkou Joan Mortovou na chodbě v soudní budově. Byla to už postarší žena, která měla všechna potřebná osvědčení; trošku šilhala, měla rázný krok a takový ten přeslazený terapeutický hlas, který se člověku brzy přejí. Sevřela mi ruku v obou dlaních, prohlásila, že mě moc ráda poznává a že si váží mého přispění – jako bychom stáli na stejné straně.

V soudcově kanceláři se nabídla, že promluví jako první. Hovořila pomalu a zřetelně, její dobře nacvičená promluva byla hodně akademická a využívala odborný žargon, takže se jí povedlo dodat absurdní argumentaci zdání učenosti. V jejím podání zněl požadavek svěřit čtyřletou holčičku cizímu člověku s kriminální minulostí téměř rozumně.

Když odložila poslední stránku svého posudku, poplácala mě po ruce a konejšivě se na mě usmála.

Teď jsi na řadě ty, synku.

Začal jsem tím, že jsem bod po bodu vyvracel argumenty z jejího proslovu; udržel jsem klidný tón, i když jsem spustil přednášku o šarlatánech a prodejných děvkách, které udělají za honorář cokoli. Pochopitelně za použití naprosto slušného výraziva. („Povrchní takzvaná hodnocení, která se neohlížíjí na pacienta, v nejlepším případě balancují na hraně vědy a etiky. V horším případě zacházejí daleko za ni, a to velmi škodlivým způsobem. Já je každopádně pokládám za neomluvitelná. A obzvlášť krutá a škodlivá mi připadají, pokud je v sázce blaho dítěte.“)

Mortová a právník, který jí platil, oba zbledli. A právní zástupce Amyiny matky zrovna tak.

Ale soudce měl co dělat, aby potlačil úsměv. Všem poděkoval a schůzku ukončil. Joan Mortová odkráčela jako první a přišlo mi, že už zdaleka nerázuje tak temperamentně.

Příštího rána mi soudce zavolal a požádal mě, abych se s ním sešel.

„Smím se zeptat proč, Vaše Ctihodnosti?“

„Rád bych si s vámi promluvil.“

„O Amy?“

„Ne, to už se vyřešilo. A výsledek vás určitě nezarmoutí. Rád bych s vámi probral obecnější záležitosti. Pokud za svůj čas požadujete peníze, soud má jistý diskrétní fond.“

„To není potřeba,“ opáčil jsem. „Ale můžete zaplatit oběd.“

Sešli jsme se v restauraci vyhlášené svými steaky, poblíž soudní budovy. Milo tam často zaskočí, když jde k soudu svědčit nebo má schůzku se státními zástupci. Jeho osobitý jídelníček zahrnuje tolik červeného masa, že by se jím nasytila rančerská ubytovna plná kovbojů, a nikdy jsem nezažil, že by svoji porci nedojedl a nechal si zbytek zabalit domů. Soudce, elegantní štíhlý šedesátník, uždiboval z miniaturního steaku a popíjel martini. Řekl mi, že se mu líbí můj styl a že by byl rád, kdybych se stal členem panelu soudních znalců.

„Je členem i Joan Mortová?“ zeptal jsem se.

„Je.“

„Tak na to zapomeňte.“

„Je to prostě jen seznam. A žádný seznam není dokonalý.“

„To máte pravdu. Ale do takového klubu prostě vstoupit nechci.“

„Máte vysoké nároky.“

„Snažím se.“

„Hmm,“ protáhl. „Nemlžíte a nevykrucujete se jako většina psychologů.“

„To už jsem o sobě slyšel.“

„Nenecháte si to aspoň projít hlavou? Měl byste to udělat právě kvůli lidem, jako je Mortová. Systém potřebuje vylepšit.“

„O tom nepochybuji, ale jsem se svojí soukromou praxí spokojen a opravdu nechci zabřednout do...“

Měl jsem na jazyku „do toho hnoje“, ale než jsem stačil vymyslet přijatelnější synonymum, soudce dokončil za mě: „Do té žumpy? Ano, občas zavání, že to musí být cítit na sto honů. Ale něco vám povím: za pár týdnů mě jmenují předsedou soudu a rád bych ji vyčistil. Nechcete mi pomoci, doktore Delaware?“

„Mám ukázat prstem na padouchy? Nejsem udavač.“

„Ne, ne, nechci po vás, abyste porušil svoje zásady. Jen odvádějte kvalitní práci a pomozte nám zvednout laťku. Momentálně jsem schopen garantovat správný průběh jen u svých vlastních případů. Až se stanu předsedou, budu mít teoreticky větší vliv, ale prakticky s případy ostatních stejně nic nezmůžu. V soudní síni je každý z nás svrchovaným pánem. Někteří moji velevážení kolegové by nedostali vyhazov, snad ani kdyby přímo před zraky spravedlnosti znásilnili kozu.“

Neubránil jsem se úsměvu. „Už chápu, proč se říká, že spravedlnost je slepá.“

„Hahaha.“

„Proč se namáhat verbováním jednoho nového psychologa?“ zeptal jsem se.

„Někde se začít musí. Existuje spousta slušných znalců, někteří dokonce pracují pro nás. Ale ještě jsem se nesetkal

s takovou... razancí, jakou jste předvedl vy. Hodil by se nám někdo kurážný.“

„Jsem polichocen, Vaše Ctihodnosti, ale –“

„Klidně mi říkejte Steve.“

„Mě prostě na právní záležitosti neužije, Steve.“

Pokrčil rameny, rozparceloval zbytek steaku na drobné lichoběžníky, snědl je a zapil. Po chvíli se zase ozval: „A co byste řekl na tohle, Alexi? Nemusíte se stát členem panelu znalců, pro začátek vám budu přidělovat případy přímo já. A budu ponoukat své osvědčenější kolegy, aby dělali totéž. Nebudete si připadat jako prodejná děvka, protože budete pracovat přímo pro soud, ne pro jednu ze stran. Budete poskytovat objektivní informace.“

„A platit mě budete z toho diskrétního fondu?“

„Ne, budete placen jako všichni ostatní.“

„Účastníky sporu?“

„Od každého dostanete polovinu, takže o zainteresovanosti nemůže být řeč.“

„Steve, když lidi někomu platí, tak si začnou klást požadavky.“

„Jasně stanovím pravidla.“

„A krom toho budou účty dost vysoké,“ upozornil jsem ho. „Protože obvyklý postup – krátký rozhovor, pár psychotestů, sepsání posudku podle šablony – mi připadá jako špatný vtip. Správný přístup zabere mnohem víc času a čas jsou peníze.“

„Účtujte si, kolik chcete.“

„Účtoval bych si čas strávený návštěvami u klientů doma, návštěvami škol, rozhovory s širší rodinou, přáteli a dalšími lidmi, jejichž názory by mohly být relevantní. A taky čas

strávený na cestě – zkrátka veškerý čas, který tohle všechno zabere, podobně jako si ho účtují právníci.“

„Prostě od chvíle, kdy vypadnete ze své kanceláře, až do chvíle, kdy se do ní zas vrátíte. Připadá mi to fér.“

„A taky bych trval na záloze splatné předem.“

„Bezevšeho.“

„A zdvojnásobil bych svoji obvyklou sazbu za terapii. Je řeč o velkých penězích, Steve.“

Odložil vidličku. „No tak vám nebudu přidělovat žádné sociální případy. To nevádí, ty se stejně málokdy vlečou.“

„Když dojdou peníze, právníci sklapnou kufry.“

Usmál se. „Nechce se vám do toho, a tak se pokoušíte nastavit nepřijatelnou cenu. Ale snažíte se marně, Alexi. Když se někomu nebude chtít platit, tak ať si stěžuje u mě. A upřímně doufám, že se vám bude finančně dařit, já vám prosperitu přeju. Už jste si odpracoval svoje na Západní dětské klinice. Můj syn tam pracoval jako farmaceut, takže vím, jak mizerně tam platí. Svůj kus práce pro veřejné blaho už jste odvedl.“

„Proklepl jste si mě.“

„Chtěl jsem se ujistit, že to, co jste předvedl u mě v kanceláři, je něčím podloženo. Máte působivý životopis a zkušenosti, se kterými obстоjíte při křížovém výslechu.“

Hodil do sebe zbytek ginu s vermutem. „Ano, byl to pokus trochu vám pošimrat ego. Zadařilo se?“

Přešel jsem to mlčením.

„Vy jste se vážně zakopal na pozicích, co?“ povzdechl si. „Škoda přeškoda, mohl jste změnit věci k lepšímu.“

Mávl na číšníka, ať přinese účet.

„No dobře, zkusím to,“ řekl jsem.

„Výborně. Nedáte si dezert?“

„Ne, díky.“

„Tak já taky ne. A schovejte tu kreditku, platím já.“

„To nemusíte,“ namítl jsem.

„Nemusím, ale je to slušnost. A té bychom přece rádi viděli víc, Alexi – při našem hledání pravdy, spravedlnosti a správného amerického způsobu života.“

Odešli jsme z restaurace a předali zřízenci na parkovišti parkovací lístky. Soudce přijel zánovním černým Porsche 911. Když uviděl moji sevilla, poznamenal: „Vzpomínky na detroitskou minulost. Vidím, že jste loajální.“

Než jsem stačil cokoli říct, vklouzl za volant a sešlápl plyn. O kousek popojel, pak zastavil a mávl na mě, ať k němu dojdou.

Když jsem se naklonil k okénku, řekl mi: „Joan Mortová co nevidět rezignuje na svoje místo v panelu znalců, na to se spolehněte.“ Usmál se od ucha k uchu. „Kdyby nic jiného, aspoň umí reagovat na konstruktivní kritiku.“